

Axel Mowat til Hovland, f. 1592. Han var sjøoffiser, allerede i 1628 skibshøvedsmann (kaptein) på forskjellige orlogsskib, og fra 1631 viseadmiral. Han blev i tjenesten inntil sykdom tvang han i land, og da tok han fast bopel på sin gård Hovland. Axel var Vestlandets største jorddrott.

Han arvet Hovland etter faren og Seim etter moren, men eide dessuten meget annet gods, så hans gods allerede i 1639 var ansatt til 444 tønner hartkorn og 111 dlr. (dansk mål og jordegods).

Siden kjøpte han meget jordegods, og i 1648 opregnes følgende adelige sædegårder

(herregårder) å være i hans besittelse: Hovland, Onarheim, Gjersvik og Malkenes på Tysnes, Hatteberg, Mel og Seim i Kvinnherad, Ask på Askøy og Axelvold i Lindås (den nuværende gård Fonnes).

Året etter fikk han også sædegården Haaland med ladegården Amland på Tysnes i brukelig pant av Christopher Orning. Til disse sædegårder hørte meget ukedagsgods, hvis opsittere måtte utføre arbeide på hovedgården, og dessuten eide ha strøgods i Strandebarm, Skånevik, Fjelberg, Etne, Os, og Hardanger. Før sin død eide han visstnok gods ansatt til henimot 1000 tønner hartkorn, ca. 400 løper smør.

På Rosenholm slott i Danmark finnes malte portretter av Axel Mowat og hustruen i full figur og med deres våbenskjold i ene hjørnet nede.

Ref. Erik Bakkevig, Sunnhordland Slekt